

Opravdu se Ježíš narodil z panny?

Obsah

Zrcadlo	3
Opravdu se Ježíš narodil z panny?	4
Ježíš přichází – povzbuzení k horlivé službě	9
Tři vzpomínky na dirigenta Gustawa Hławiczku	11
Vzpomínka Gustawa Hławiczky	12

Základy misie	14
Aktuality ze světa	18
Aktuality z KS	20
Minikonference o misii v Oldřichovicích	21
Literární hlídka	23
Výpisky odjinud	24
Přijď, Pane Ježíši!	26

Centrálního setkání pro manželské páry

Zrcadlo

Zrcadlo je věc, která má hladký povrch odrážející světlo, tak vzniká obraz předmětů umístěných před zrcadlem. Jako nejstarší zrcadlo našim předkům sloužila klidná hladina tůní a jezírek. Později je vyráběli z vyleštěného kusu plechu. V 16. století mistři v Itálii v Benátkách nanášeli tenkou vrstvu stříbra na sklo. Tato vzácná zrcadla byla jen v palácích šlechticů a u bohatých lidí. Nyní se na skleněnou plochu nanese tenká lesklá kovová plocha a tak vznikne zrcadlo, které může mít různou velikost a tvar. Používá se v průmyslu, zdravotnictví, v dopravních prostředcích, v domácnosti atd. Používáme ho všichni, někteří i mnohokrát denně. Do zrcadla se díváme, abychom věděli, jak vypadáme, když jdeme mezi lidmi, ale někdy záměrně jen tak kolem něj projdeme a nevíme si ho. Zrcadlo může být špinavé. Je nutné je očistit, aby plnilo funkci, ke které je určené.

Bible je připodobněna k zrcadlu. Máme ji doma, leží nám v knihovničce, ve skříni, na stole, na poličce, na nočním stolku atd. Chodíme kolem ní, aniž bychom se do ní podívali, jak vypadáme, nebo jen letmo. Možná ji čteme proto, abychom jen lépe vypadali před lidmi.

Podle slova však také jednejte, nebuďte jen posluchači – to byste klamali sami sebe! Vždyť kdo slovo jen slyší a nejedná podle něho, ten se podobá muži, který v zrcadle pozoruje svůj vzhled; podívá se na sebe, odejde a hned zapomene, jak vypadá. Kdo se však zahledí do dokonalého zákona svobody a vytrvá, takže není zapomnětlivý posluchač, nýbrž také jedná, ten bude blahoslavený pro své skutky. (Jk 1,22–25)

V životě mnohokrát slyšíme Boží hlas při čtení nebo zvěstování Božího slova.

Někdy ho záměrně jen tak necháme plynout, neslyšíme, neposloucháme, nevíme si, co nám hovoří pro náš život. Projdeme jako kolem zrcadla, aniž bychom si uvědomili, že se do něj máme podívat a zkontrolovat, zda je vše v našem životě v pořádku. Zrcadlo našeho života může být špinavé, je nutné vyznat hřích, prosit o odpuštění, nechat se očistit, abychom mohli odrážet slávu Ježíše.

Ježíš Kristus nám zaslíbil svého Ducha, aby nás učil skrze Bibli a připomínal nám jak žít podle Boží vůle. On nám dává schopnost dobře naslouchat Božímu hlasu a poslušně konat Boží vůli pro náš život.

Ale Přímluvce, Duch svatý, kterého pošle Otec ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno, co jsem vám řekl. (J 14,26)

Jak je to se mnou? Boží slovo dnes hovoří ke mně: dívej se do zrcadla Božího slova co nejvíce, nech si poradit v životě od toho, který tě stvořil, zachránil a chce tě vést v tomto světě plném nejistot skrze své slovo. Napomíná mě ke čtení, studiu Božího slova, k jednání podle něho pod vedením Ducha svatého, aby mi měl co připomenout, když přijdou zkoušky, bolesti, nemoci, těžkosti života, ale i když se mi dobře daří. Boží slovo mě nabádá, abych nezapomínal, co ke mně mluví, v modlitbách se radil s Ježíšem, jak mám žít a činit dobré skutky, které on pro mne připravil k Boží chvále.

Jsmo přeče jeho dílo, v Kristu Ježíši stvoření k tomu, abychom konali dobré skutky, které nám Bůh připravil. (Ef 2,10)

Je to jen Boží milost, že on mne ze své lásky stvořil, dal mi úžasný život, víru, úžasné lidi do mé blízkosti, s kterými mohu být, jemu sloužit, a dal mi i úžasný svět, ve kterém mohu žít.

Na odhalené tváři nás všech se zrcadlí

slavná zář Páně, a tak jsme proměňováni k jeho obrazu ve stále větší slávě – to vše mocí Ducha Páně. (2K 3,18)

Budme čistým zrcadlem, které odráží Boží slávu.

Václav Hrachovec

Opravdu se Ježíš narodil z panny?

---

1. Třaskavé téma, kterému každý rozumí

Vánoční příběh s pastýři, jesličkami, anděly atd. patří do všeobecného kulturního povědomí lidí v (nejen) našem civilizačním okruhu. K vánočnímu příběhu patří také Ježíšovo narození z panny. Snad právě proto, že bylo tak široce známo i mezi lidmi s velmi volným nebo žádným vztahem v církvi, útočili na ně různí odpůrci křesťanství z pozic ateismu, racionalismu nebo z pozic liberální teologie. Protože základům lidského rozmnožování rozumí každý, mohli snadno na této otázce zaujmout lidi, pro něž by jiné teologické otázky byly příliš vzdálené.

Otázka panenského početí proto byla vždy silně přítomná během sporů mezi křesťanským pravověřím a liberální racionalistickou teologií během 19. a 20. století. Neudiví proto, že když bylo roku 1910 zahájeno vydávání série *The Fundamentals* hájící biblické pravověří, prvním svazkem byl esej skotského presbyteriánského teologa Jamese Orra (1844–1913) *The Virgin Birth of Christ* (Kristovo narození z panny). Z této doby pochází vícero teologických prací, které brání doktrínu Ježíšova narození z panny

a které jsou dodnes pro dané téma mimořádně přínosné. Za všechny je možno zmínit alespoň spis *The Virgin Birth of Christ*, který publikoval roku 1930 John Gresham Machen (1881–1937), zakladatel Westminsterského teologického semináře, a spis *Why I believe in the Virgin Birth of Jesus Christ*, který o šest let dříve napsal William Evans (1870–1950), vyučující na Moody Bible institute a pozdější děkan Bible Institute of Los Angeles (BIOLA).

2. Narození z Panny v textech Písma

Zcela zásadními pasážemi, které hovoří o panenském početí Ježíše a jeho narození z panny, jsou vánoční příběhy v Matoušově a Lukášově evangeliu:

S narozením Ježíše Krista to bylo takto: Jeho matka Marie byla zasnoubena Josefovi. Dříve než se sešli, zjistilo se, že je těhotná z Ducha Svatého. Její muž Josef byl spravedlivý, ale nechtěl ji vystavit hanbě; rozhodl se propustit ji tajně. Když to rozvážil, hle, Pánův anděl se mu ukázal ve snu a řekl: „Josefe, synu Davidův, neboj se přijmout Marii, svou ženu; neboť co v ní bylo počato, je z Ducha Svatého. Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš, neboť on vysvobodí svůj lid z jeho hříchů.“ To všechno se událo, aby se naplnilo, co bylo řečeno od Pána skrze proroka: Hle, ta panna otěhotní a porodí syna a dají mu jméno Immanuel, což v překladu znamená: Bůh s námi. (Mt 1,18–23)

V šestém měsíci byl anděl Gabriel poslán od Boha do galilejského města, které se jmenuje Nazaret, k panně zasnoubené muži jménem Josef, z domu Davidova; jméno té panny bylo Marie. (...) A anděl jí řekl: „Neboj se, Marie, neboť jsi našla milost u Boha. A hle, otěhotníš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. Ten bude veliký a bude nazván synem Nejvyššího a Pán

Obrázek vytvořený umělou inteligencí

Bůh mu dá trůn jeho otce Davida. Na věky bude kralovat nad domem Jákobovým a jeho kralování nebude konce.” Marie řekla andělovi: „Jak se to stane, vždyť nepoznávám muže?” A anděl jí odpověděl: „Duch Svatý přijde na tebe a moc Nejvyššího tě zastíní; proto také to Svaté, co se z tebe narodí, bude nazváno Syn Boží. Hle, tvá příbuzná Alžběta — také ona počala ve svém stáří syna a toto je šestý měsíc tě, která je nazývána neplodnou. Neboť u Boha nebude žádná věc nemožná.” Marie řekla: „Hle, jsem Pánova otrokyně; nechť se mi stane podle tvého slova.” A anděl od ní odešel. (L 1,26–38)

Obě vyprávění jednoznačně svědčí o tom, že byl Ježíš počat bez pozemského otce a narodil se panně. Obě svědectví se vzájemně doplňují a nevykazují znaky závislosti jedno na druhém. Autoři patrně čerpali z odlišných zdrojů, protože o vánočních událostech píšou z různých perspektiv. Absolutní shoda je však na tom, že Ježíš byl počat z Ducha svatého, narodil se Marii, panně zasnoubené Josefovi, a to s vědomím Marie i Josefa o příčině jeho početí. Lukáš píše z perspektivy Marie, což odpovídá pozdější

církevní tradici, podle níž čerpal své informace přímo od Marie. Výše zmíněný teolog J. G. Machen dokazuje, že Lukášovo vánoční vyprávění nese výrazné semitské rysy, které kontrastují s typicky řeckou větou, která mu předchází a tvoří prolog (L 1,1–4).

Další novozákonní texty se narození z panny už jen nepřímo dotýkají – lze důvodně předpokládat, že z něj mlčky vycházejí, ale už o něm výslovně nemluví. Například se jedná o úryvek z prologu Janova evangelia: *A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Spatřili jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jediný Syn, plný milosti a pravdy. (J 1,14)*. Nebo o pasáž z listu Galatským: *Když však přišla plnost času, vyslal Bůh svého Syna, narozeného z ženy, narozeného pod Zákonem, aby vykoupil ty, kdo byli pod Zákonem, a abychom přijali synovství.*

Skutečnost, že Pavel ve svých dopisech výslovně nezmiňuje Ježíšovo narození z panny, patřila k hlavnímu arzenálu zbraní těch, kdo na doktrínu Kristova narození z panny útočili. Toto však ve skutečnosti žádnou zbraní není, jak bude ukázáno níže.

K biblickým zmínkám o Mesiášově narození z panny lze přiřadit i starozákonní proctví. Jedná se především o text z Izajáše 7,14, který je citován i v Matoušově evangeliiu: *Hle, panna počne a porodí syna a dá mu jméno Immanuel, Bůh je s námi*. Biblisté v této souvislosti také zmiňují text protoevangelia v Genesis 3,15, kde Bůh v řeči k hadovi zaslubuje: *A polořím nepřátelství mezi tebe a ženu a mezi símě tvé a símě její; ono tobě rozdrtí hlavu a ty jemu rozdrtíš patu*. Někteří poukazují na to, že Záchránce bude ze semene ženy, nikoli ze semene muže, jak by se biologicky čekalo.

3. Teologické důsledky učení o Ježíšově narození z panny

To, zda se vyznává Ježíšovo narození z panny, nebo je naopak popíráno, má dalekosáhlé důsledky pro křesťanskou doktrínu a zvěst.

První, co je v sázce, je integrita evangelií. Jak napsal John MacArthur, *integrita evangelií o Ježíši výrazně závisí na pravdivosti narození z panny. Pokud se nedá spolehnout na Matoušovo a Lukášovo vyprávění o tom, že Marie otěhotněla bez zapříčinění lidským mužem, pak je podezřelý i zbytek jejich vyprávění o Ježíši (...) nepravdivost biblického tvrzení o narození z panny by zásadně podkopávala neomylnost Písma.*

Zadruhé nemůžeme bez učení o narození z panny učit o preexistenci Boha-Syna. Ježíš, který se narodil v určitém místě a čase, existoval jako Bůh od věčnosti. Kdyby se Ježíš narodil jako ostatní lidé z lidského otce i matky a teprve následně by byl zbožštěn, měl by počátek, a byl by tak ve své podstatě jiný, než věčný Bůh–Otec a Bůh–Syn.

Narození z panny je však způsobem, jakým bylo dokonáno Boží vtělení. Vý-

Obrázek vytvořený umělou inteligencí

sledkem tohoto vtělení je tzv. hypostatická jednota – dvě přirozenosti (božská a lidská) v jedné osobě. Tento důsledek byl důkladně promyšlen v konfliktu církve s některými herezemi již ve starověku a jeho výsledek je výstižně shrnut v Nicejsko-cařihradském vyznání víry z roku 381, kde se uvádí: *Věřím v jednoho Pána Ježíše Krista, jednorozného Syna Božího, který se zrodil z Otce přede všemi věky: Bůh z Boha, Světlo ze světla, pravý Bůh z pravého Boha, zrozený, nestvořený, jedné podstaty s Otcem: skrze něho všechno je stvořeno. On pro nás lidi a pro naši spásu sestoupil z nebe. Skrze Ducha Svátého přijal tělo z Marie Panny a stal se člověkem.*

Stručně je možno říci, že narození z ženy ukazuje na lidskou přirozenost Ježíše, narození z panny pak na jeho božskou přirozenost.

Zatřetí popření Ježíšova narození z panny vede k popření Ježíšovy bezhříšnosti. Všichni Adamovi potomci nesou Adamův původní (*dědičný*) hřích. Vyloučení lidského otce vedlo k vyloučení *dědění* tohoto původního hříchu. Ježíš mohl zakusit následek hříchu, jímž je smrt, až poté, co Bůh *toho, který hřích nepoznal, za nás učinil hříchem.* (2K 5,20)

Lze tedy shrnout, že popírání narození z panny má závažné důsledky, neboť vede k popření Ježíšova božství a bezhříšnosti. Bez těchto vlastností by však byl nezpůsobitelným Zachránцем.

4. Nejčastější námítky a odpovědi na ně

a) Pavlovo mlčení

Kritici často uvádějí, že apoštol Pavel se o narození z panny nezmiňuje, a to má podle nich dokládat, že v tuto doktrínu Pavel nevěřil či o ní dokonce ani nevě-

děl, a jeho mlčení má dokládat, že vyprávění o Ježíšově narození z panny vzniklo až po Pavlovi.

Tak tomu ovšem není. Při vyvozování nějakých závěrů z toho, že někdo mlčí, je třeba velké opatrnosti. Argument z *mlčení* může mít nějakou hodnotu jen tehdy, pokud se mluvení jeví s ohledem na okolnosti jako nutné. Zmínění Ježíšova panenského početí se však s ohledem na obsah a charakter Pavlových epištol vůbec jako nutné nejeví.

Pavel se možná nezmněl o panenském početí jednoduše proto, že bylo široce chápáno nebo předpokládáno. Také je třeba pamatovat na to, že ve svých dopisech reaguje na konkrétní problémy jednotlivých sborů, jimž je adresuje. Pokud narození z panny nebylo předmětem kontroverzí, nebylo třeba se mu věnovat.

Co je v této souvislosti důležité, je fakt, že Pavel byl nejen současníkem evangelisty Lukáše, ale i jeho blízkým spolupracovníkem. Už jen z toho důvodu by bylo možno předpokládat, že Pavel Lukášovo evangelium znal. Tento předpoklad je dosvědčen dále tím, že Pavel z Lukášova evangelia přímo cituje – a to v 1. Timoteovi 5,18: *hoden je dělník své mzdy* (L 10,7); rovněž Pavlův popis Večeře Páně v 1. Korintským 11,23–26 se opírá o Lukášovu relaci ve 22. kapitole jeho evangelia. Pokud by Pavel jakkoli nesouhlasil s Lukášovým popisem Ježíšova početí a narození, očekávali bychom, že o tom ve svých dopisech učiní zmínku. Pavel nikdy nevyvrátil ani otevřeně nezpochybnil tvrzení Lukáše týkající se panenského početí.

Někteří kritici poukazovali na to, že v Galatským 4,4–5 Pavel hovoří o *narození z ženy*, nikoli o *narození z panny*. Příslušná pasáž zní takto: *Když však přišla*

plnost času, vyslal Bůh svého Syna, narozeného z ženy, narozeného pod Zákonem, aby vykoupil ty, kdo byli pod Zákonem, a abychom přijali synovství. Formulace narozený z ženy však má svůj smysl, neboť akcentuje Ježíšovo lidství, jeho ztotožnění se s těmi, které přišel vykoupit. Navíc formulace narozený ze ženy, narozený pod Zákonem může naopak nasvědčovat tomu, že Ježíš neměl žádného pozemského otce, protože Pavel se vědomě rozhodl vynechat jakoukoli zmínku o Josefovi v této pasáži. Přestože součástí hebrejské kultury a tradice bylo uvádět při popisu jakéhokoli vztahu k předkům otce, Pavel ignoroval Josefa a zmiňoval jen Ježíšovu matku Marii, jako by chtěl naznačit, že Josef není Ježíšovým otcem.

b) Charakter evangelijních záznamů

Proti tvrzení kritiků, že příběh o Ježíšově narození je pozdním výmyslem církve, stojí charakter evangelijního textu. Již bylo zmíněno, že J. G. Machen akcentoval semitský charakter Lukášova vánočního vyprávění. Formální stránka tohoto příběhu tak ukazuje k jeho zdroji v židovském prostředí Palestiny, ne ve sborech rané církve tvořených hlavně obrácenými pohany. Jiný teolog James M. Boice zase poukázal na to, že promluvy osob ve vánočním vyprávění mají jasně starozákonní – tedy *předkřesťanský* charakter.

c) Tradice rané církve

I kdyby v Novém zákoně nebyla žádná zmínka o narození z panny, z bohatých zmínek o něm v dílech raných křesťanských autorů by bylo nutno dovodit všeobecnou víru v něj v křesťanských sborech již nejpozději na konci 1. století.

V té době totiž nebyla církev centralizována, a nebylo by tak možné, aby se nějaká nová doktrína objevila v některých sborech a ostatní sbory, rozseté po celém impériu, by ji bez námitek přijaly. Univerzální rozšíření prokazuje starobylost dané tradice. Jinými slovy – křesťanství se šířilo již s touto doktrínou, nebyla k němu dodána později.

Ze svědectví apoštolských a církevních otců je možno uvést několik příkladů:

Ignatius z Antiochie, pokládáný za žáka apoštola Jana, v Dopise Efezským z roku asi 110 napsal: *Našeho Boha Ježíše, který je pomazaný, nosila Marie v životě podle Božího plánu, ze semene Davidova a Ducha svatého. (...) A vládci tohoto věku zůstalo skryto Mariino panenství a její porod... (18, 2–19,1)*

Obrázek vytvořený umělou inteligencí

Ireneus (c. 130 – c. 202), který se zasloužil se o rozšíření křesťanství v Galii, zmiňuje mezi heretiky, o nichž pojednává, nějakého Kérintha, kterého měl odsoudit apoštol Jan jako heretika, protože měl učit, že se Ježíš narodil Marii a Josefovi jako kterýkoli jiný člověk. Po-

dle Kérintha božský Kristus na lidského Ježíše sestoupil při křtu, před Ježíšovým utrpením jej zase opustil, protože jako duchovní bytost nemohl trpět.

Aristides z Athén v Apologii (jejíž existence byla známa, ale jejíž rukopisy byly nalezeny až na konci 19. stol.), píše: *„On sám je Synem Božím na výsostech, (...) sestoupil dolů z nebe a skrze narození z hebrejské panny přijal tělo z této panny. Je to on, kdo se podle těla narodil z pokolení Hebrejů skrze Miriam, která porodila Boha.*

Velice podrobně se panenskému početí věnuje Justin Mučedník ve své Apologii, kterou kolem roku 150 věnoval císaři Antoniovi Piovi [překlad F. Sušila z roku 1874]: *V knihách prorockých nalézáme předpověděno, že Ježíš Kristus náš přijde, z panny se narodí... (I, 31) To, co bylo nepodobno a co za nemožno od lidí držáno, to že se stane, Bůh skrze ducha prorockého předpověděl, aby když se stane, víry se tomu neodpíralo, nýbrž pro předvěštění se tomu věřilo. (...) Slova: „Ejhle, panna v životě bude mítí“ znamenají, že panna bez obcování počne; nebo kdyby s kýmkoli byla obcovala, již by pannou nebyla. Moc Boží vstoupivši ku panně, zastínila ji, a učinila, aby pannou jsouc obtěžkala. Vysláný k té panně za onoho času anděl Boží zvěstoval jí řka (Luc. 1,31.35): „Aj, počneš v životě z Ducha svatého a porodíš syna, a synem Nejvyššího slouti bude, a nazveš jméno jeho Ježíš. Neb on spasí lid svůj ze hříchův jejich.“ Tak vypravili ti, co všechny věci o Spasiteli našem Ježíši Kristu sepsali, jimž ovšem věříme, an duch prorocký skrze Isaiáše, jak napověděno, pravil, že tak se narodí, jako jsme předukázali. Duchem a mocí onou z Boha nesluší jiného rozuměti, leč Loga, který i prvorozenec jest Bohu, jakož i nadzminěný Isaiáš prorok ukázal. Duch tento sstoupiv a zastíniv*

pannu, ne skrze obcování, nýbrž skrz moc ji těhotnou učinil. (I, 33) Tento [Syn] jsa Logem a prvorozcem Božím, i Bohem jest. A dříve zajisté skrze podobu ohně a v obrazu netělesném Mojžíšovi a prorokům jiným se zjevil; nyní ale za času vlády vaší, jak jsme se výše zmínili, z panny člověkem učiněn jest podle vůle Otcovy pro spasení v něho věřících, a zmařiti se a trpěti podvolil se, aby umřev a z mrtvých povstav smrt přemohl. (I, 63)

d) Svědectví odpůrců

O raném rozšíření víry křesťanů v Ježíšovo narození z panny svědčí i útoky nepřátel křesťanů na tuto doktrínu. Židé ve svých polemikách proti křesťanům atakují učení o panenském početí a říkají, že se narodil z cizoložství. Nacházíme to např. již u Šimeona ben Azzaie na přelomu 1. a 2. století. Na židovské výmysly reaguje kolem roku 248 Origénes z Alexandrie ve spise *Proti Kelsovi* (Contra Celsum).

Z výše uvedeného je patrné, že víra v Ježíšovo narození byla přítomna v křesťanské církvi od samého počátku, a to na základě zvěsti evangelií vycházejících ze svědectví očitých svědků událostí, o nichž pojednávají. Tato víra je pro soudržnost křesťanského poselství naprosto zásadní, neboť je úzce propojena s učením o božství Pána Ježíše Krista.

Daniel Spratek

*Upravená verze přednášky, která
zněla 25. 5. 2024 na Biblické konferenci
v Kroměříži*

Ježíš přichází – povzbuzení k horlivé službě

A tehdy uzří Syna člověka přicházet v oblaku s mocí a velikou slávou. Když se toto začne dít, napřimte se a zvedněte hlavy, neboť vaše vykoupení je blízko. (L 21,27–28)

Pán Ježíš přichází... V posledních několika desetiletích jsme to slyšeli mnohokrát. Před cca 35 lety se konala konference o bezpečnosti v Evropě. V Rudém právu byly tehdy palcové titulky POKOJ a MÍR v Evropě.

Až budou říkat, je pokoj nic nehrozí; tu je náhle přepadne zhouba jako bolest rodičku, neuniknou. (1Te 5,3)

Za naší generace se začali Židé z celého světa masově stěhovat do Izraele. Nejen z bývalého Sovětského svazu, z Afriky, ale i z bohatých zemí Evropy, z USA. Průvodce v Izraeli nám dělal jeden den středoškolský učitel, který odešel s manželkou a dětmi z USA do Izraele, do vesnice, kde působí jako vesnický učitel. Další znamení v izraelském národě: v poslední době mnoho Židů přijalo Krista jako Mesiáše.

A budou vás pronásledovat... Kdy si za minulého režimu, ale dnes? Když jsme kdysi četli první stránky Bible, např. *Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, muže a ženu je stvořil...* (Gn 1,27), mluvili jsme o tom, abychom byli obrazem Božím. Další část jsme považovali za samozřejmost. Ale Pán Bůh tam nechal napsat muže a ženu je stvořil. Znovu si uvědomujeme, jak každé slovo, každé písmenko má v Bibli velký význam. Pronásledování? V době svobody? Ano lidé i v tzv. vyspělých západních státech začínají zažívat pronásledování. Ti, kteří nesouhlasí s tzv. interrupčními zákony,

ti, kteří nesouhlasí se sexuální výchovou v mateřských i základních školách, jsou proti manželství stejného pohlaví apod. Genderová ideologie má své důsledky: v dívčím družstvu basketbalu na střední škole se najednou objeví polovina kluků! Jak je to možné? To umožňuje nová genderová ideologie. Tito kluci se nyní cítí být děvčaty. Pokud zajde student za ředitelem střední školy v USA a řekne mu, že se nyní cítí dívkou, musí mu ředitel umožnit vstup do dívčí šatny, na dívčí záchod apod.

Před delší dobou proběhlo interview se starým profesorem teologie v Norsku. Reportér se ho zeptal, co by vzkázal dnešním křesťanům. Profesor mu odpověděl: „Je docela možné, že mnoho křesťanů se večer uloží klidně ke spánku, a ráno se probudí v pekle.“ Rozhovor vyvolal velké pozdvižení v norských masmédiích. Mnoho lidí se rozčilovalo, že profesor používá středověké metody zastrásování, teologická fakulta vydala prohlášení, že pan profesor vystoupí v norské televizi a poskytne vysvětlení k tomuto – asi – nedorozumění. Pan profesor skutečně na druhý den vystoupil v norské televizi v hlavním vysílacím čase a byl vyzván, aby vysvětlil to, co včera řekl. Profesor poděkoval za možnost vyjádření a řekl: „Chtěl bych ještě jednou zdůraznit, že je možné, že mnoho lidí v Norsku dnes ulehne ke spánku a zítra se probudí v pekle.“

Starý profesor chtěl upozornit na to, jak povrchní je dnešní křesťanství, jak si dnešní tzv. křesťané vybírají z Bible a z křesťanského učení to, co se jim hodí. Vánoce do toho náramně zapadají: kouzlo Vánoc, vůně jehličí, světýlka, dárky, slavnostní nálada, dobré jídlo, a pohoda. Určitě je to moc krásné a člověk se potřebuje zklidnit, odpočinout si,

ale nesmí se ztratit ze zřetele ten pravý význam Vánoc – příchod mého a tvého Spasitele na tento svět. Tento příchod změnil svět. Nejen, že se začal počítat letopočet.

Jak změnil Pán Ježíš tvůj život? Jak velký je Ježíš ve tvém, v mém životě? Jak dalece má Pán Ježíš možnost mluvit ti do života?

V podobnosti o deseti pannách čteme: pět se jich připravilo na dlouhé čekání – vzaly s sebou zásobu oleje. Nevěděly, kdy ženich přijde, proto se na to připravily. My také nevíme, kdy přijde Pán. Jsme připraveni čekat? *Budte připraveni a vaše lampy ať hoří. (...) Blaze služebníkům, které Pán, až přijde, zastihne bdící. (...) I vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kdy se toho nenačkáte.* (L 12,35.37.40)

A nyní tvrdá slova na adresu věřících – na naši adresu: *Ten služebník, který zná vůli svého Pána, a přece není hotov podle jeho vůle jednat, bude velmi bit. (...) Komu bylo mnoho dáno, od toho se mnoho očekává a komu mnoho svěřili, od toho budou žádat tím více.* (L 12,47–48) Nám, každému z nás bylo mnoho dáno.

Jak být připraven? Blahoslavení, kteří čekají – vyplňují rozkazy svého Pána, jako by tady byl. Být zapojen ve službě Pánu! Být zapojen v zápasu o lidské duše. Když se Ježíš narodil, nad kolébkou se musel člověk sehnout. Když přijde Ježíš podruhé, když vidíme znamení druhého příchodu, máme zvednout své hlavy, napřímit se. To znamená být horlivější ve službě pro Pána. On tady skutečně je, to jen my na to někdy zapomeneme a děláme jako by tady nebyl.

Jan Tomala

Tři vzpomínky na dirigenta Gustava Hławiczku

Pamatujte na vůdce své. (Žd 13,7)

Vzpomínka první: Zpěv

První moje setkání s bratrem dirigentem bylo v roce 1974 na zkoušce smíšeného sboru v Třanovicích. Pamatuji si, že zkouška byla v létě v kostele a zpěváků bylo víc jak 50. Jelikož jsem na zkoušce vyrušoval, zavolal mě dirigent dopředu a přede všemi zpěváky mě zkoušel s odůvodněním, že si není jist, do kterého hlasu patřím. Samozřejmě, že určil správně tenor, a do konce zkoušky jsem zahanben ani nepípl.

Asi za půl roku jsem dostal nabídku od dirigenta zpívat v mužském sboru. Zařadil mě do druhého tenoru. První rok byl velmi perný. Sedával jsem vedle bratra Žwaka – tatínka

Růženky Biolkové a Libušky Kiszové. Za námi sedávaly basy s Heniem Kunzem. Když jsem zazpíval vedle, díval se dirigent Hławiczka zepředu přísným okem a druhý dirigent zezadu točil hlavou. Bylo to pro mě velmi těžké období, ale s vděčností na to období vzpomínám. Dirigent byl vždy 20 minut před zkouškou na místě a měl všechno připravené.

Vzpomínka druhá: Práce

Druhé setkání bylo pracovní. Jako šestnáctiletý jsem měl brigádu v Těšínských tiskárnách, kde měl bratr Hławiczka na starosti všechny stroje, investice i údržbu. Měl u svých podřízených i nadřízených velkou autoritu. O prázdninách jez-

dil z Hradiště do Českého Těšína pouze jeden autobus ve 4.45 hodin, takže jsem byl v práci už v 5.15 hodin. K mému údivu byl dirigent na pracovišti před pátou hodinou. Před směnou zkontroloval všechny stroje a v 5.50 hodin už rozdělával práci údržbě tak, abychom v 6.00 hodin začali pracovat. Při zapisování si vždy u svého stolu písal křesťanské písně. Co mě nejvíc dorazilo – vždy v pátek po směně dirigent osobně kontroloval stroje a na soustruzích vždy mazal olejničkou lože – stará německá preciznost. Ten jeho příklad *šéfa údržby* se mi pak za 8 let velmi hodil, když jsem v roce 1983 nastoupil jako mistr strojní údržby na úpravárnách uhlí Dolu ČSM. Vždy v 5.15 hodin jsem byl první na provozu a velínech, abych v co nejkratším čase rozdělil práci a využil pracovní fond. Mnohokrát jsem si vzpomněl na bratra dirigenta, jak to dělá.

Vzpomínka třetí: Výjezdy

Často jsme s pěveckým sborem vyjžděli do jiných sborů na Slovensko, do Polska a do Německa. Jednou jsme byli na třídením zájezdu do Českých Budějovic a Wittenbergu. Při osobních rozhovorech jsem se jako mladý člověk snažil vysvětlit dirigentovi, že po revoluci už nebude třeba KS-SCH, církev je svobodná a nikdo z farářů nám nic nezakazuje. V Německu mě bratr cíleně vzal na jednání s tamtím vedením Křesťanského

společensví. Tam jsem od bratří slyšel, kam směřuje německá církev – odstupuje od biblických zásad a podobně. Dirigent mi pak na zpáteční cestě řekl, že je to jen otázkou několika let a bude to i u nás: „Kdo zreformuje církev, kdo se postaví k duchu času? Věř mi, že já možná ne, ale ty se toho dožiješ.“ Byla to pro mě jako třicátníka velká lekce moudrosti a zkušenosti.

Jsem vděčný Pánu Bohu, že jsem mohl s takovými lidmi jako byl bratr Gustav Hławiczka starší prožít kousek pozemského života. Dirigent byl pro mě a pro mnohé z nás skutečnou autoritou.

Gustav Kotajný

Vzpomínka Gustava Hławiczky na činnost Křesťanského společensví v letech 1945–1989

Jestliže mám zmínit několik myšlenek o misijní práci Křesťanského společensví po roce 1945, nemohu pominout politickou situaci v naší zemi. Po skončení války u nás zavládla naprostá svoboda. Tehdy se bývalí členové Křesťanského společensví a lidé toužící slyšet Boží slovo začali znovu shromažďovat. Částečně v církevních objektech nebo ve školách, nejčastěji ale v rodinných domech. Na dávných i nových místech byla hlásáno evangelium, zaznívaly písně, svou práci zahájily pěvecké sbory a dechové orchestry. Byla organizována i větší evangelizační shromažďování v kostelech a různých sálech.

Zvláštními událostmi v poválečných letech byly konference *Snahy* v rámci aliance, které se konaly v roce 1947 v Bratislavě a později ve Zlíně. Žel, jen do roku 1950, kdy politické orgány tato setkání zakázaly. Od první chvíle se těchto konferencí aktivně účastnilo i Křesťanské společensví. Pastor Santarius byl jedním ze zvěstovatelů evangelia. Těchto konferencí se masově účastnili i lidé z naší oblasti a mnoho ještě dnes žijících bratří a sester právě tam uslyšelo živé evangelium a rozhodli se odevzdat své životy Pánu Ježíši.

Hned po válce se usilovalo o obnovu činnosti Křesťanského společensví z hlediska právního. Žel, státní úřady – ačkoli byly tehdy ještě demokratické – se k prosbám Křesťanského společensví postavily negativně a jeho práci nepotvrdily. Ke skupině lidí, kteří se starali o obnovení Křesťanského společensví jako organizace, patřil od první chvíle i pastor Santarius.

Po roce 1948 došlo k zásadní změně politické situace, kdy vláda nad naší zemí přešla do rukou komunistů. Zřejmým a stále opakovaným cílem komunistického hnutí byla likvidace křesťanské víry, a to jak v církevních strukturách, tak i všech, kteří se přiznávali k víře v Boha a měli zato, že Boha je třeba poslouchat více než lidi.

Našli se církevní činitelé, kteří se zcela podřídili tlaku ateistických úřadů, a práce v církvi, ve sborech byla podřízena linii vytyčené politickými orgány. Došlo k tomu, že prakticky nejvyšším orgánem církve nebyl biskup nebo církevní rada, ale církevní tajemník, který rozhodoval o všech věcech. V práci církve platila zásada: čím méně, tím lépe. To znamená: Čím menší byla aktivita pastora a sboru, tím větší náklonnosti se těšili ze strany

státních orgánů. Duchovně mrtvý sbor nepředstavoval pro komunistický režim nebezpečí, bohoslužby s několika staršími lidmi mu nepřekážely.

Pod vlivem nastalé situace Křesťanské společenství usilovalo dohodnout se s tehdejším vedením církve ve věci misijní práce v církvi. Žel, představitelé církve nepochopili nebo nechtěli pochopit nutnost misijní práce a nejenže se k ní stavěli negativně, ale často jí i vědomě překáželi.

V této situaci zahájil pastor Santarius na celém území Těšínského Slezska usilovnou evangelizační práci. Rozvinul širokou práci v získávání jednotlivých lidí osobními rozhovory, ale především jeho práce zahrnovala mnoho malých konspiračních domácích setkání, prakticky od Návsí po Ostravu a od Těšína po Frýdek. Snažil se shromažďovat mladou generaci na ilegálních biblických školeních, konaných v různých rodinných domech. Pokládáme to za neobyčejný zázrak, že policie nezaměřila svou pozornost na shromáždění i šedesátí mladých lidí. Pastor Santarius pravidelně shromažďoval na různých místech bratry, kteří zvěstovali Boží slovo a cítili spoluodpovědnost za misijní práci, za práci Křesťanského společenství. I tato shromáždění misijních pracovníků musela zůstat utajena. Proto byla místa setkávání měněna a příchod na ta místa byl regulován určitou strategií, to znamená, že lidé přicházeli na místo setkání z různých stran a v různou dobu. Zvláštní nebezpečí podstupoval pastor Santarius ze stran státních orgánů, které usilovaly vystopovat jeho činnost a přistihnout ho *in flagranti*, v průběhu *protistátní činnosti* – jak ji označovaly komunistické úřady.

Pastor Santarius pochopil, že obnova duchovního života v církvi a v celé zemi

musí začít od usilovné práce s mladou generací, a to už od dětských let v nedělních besídkách. Měl zvláště blízký kontakt s mladými lidmi a dokázal jim poukázat na skutečné životní hodnoty a na jediný pramen naplněného života, kterým je Boží slovo ukazující na Spasitele světa, Ježíše Krista.

V době *pražského jara* v roce 1968 si misijní hnutí koupilo s finanční pomocí ze zahraničí dům na úpatí Javorového, který byl nazýván *Na Łyšču*, z důvodu bezpečí byl název změněn na *Pod Lípou*. Mnoho let až do *sametové revoluce* byl tento skromný dům místem zvláštního Božího požehnání pro děti, pro mladou generaci i pro starší lidi. I v tomto případě jsme mohli zakoušet nezvyklou ochranu našeho Pána, protože až na malé výjimky státní orgány nezaregistrovaly shromáždění i mnoha lidí.

Těchto několik myšlenek mělo připomenout a podtrhnout, že práce Křesťanského společenství, která byla zahájena na začátku 20. století, díky nezměrné Boží milosti přetrvala jak bouřlivá válečná léta, tak i těžké období totalitní vlády. Této Boží milosti jsme svědky až do dnešního dne. Budiž za to Bohu sláva a uctívání.

Mnoho bratří a sester v obtížných a nebezpečných poměrech vytrvalo ve věrné službě a v následování Ježíše Krista. Jsi i ty hotov odevzdat svůj život Pánu a sloužit mu?

*Gustaw Hławiczka, rukopis 2002
(z polštiny přeložil Daniel Spratek)*

Základy misie

Na světě je více nekřesťanů než křesťanů, a nám to není jedno. To je důvod, proč otevíráme téma misie. Nechceme se mu věnovat jen ze zajímavosti, ale chceme se podívat na misii z historického pohledu, objevit její základní principy – právě proto, abychom tak formovali naše myšlení a hledali podstatu misie. Protože na světě je mnoho lidí, kteří nepatří Kristu, a Pánu Bohu to není jedno.

Misie není jednou položkou v to-do listu církve

Občas to tak myslím vnímáme. Jako církev tady máme paletu úkolů, které máme splnit, a misie je jedním z nich. Ideální by bylo mít na to pár lidí, kteří se budou misii věnovat, a tím náš úkol končí.

To ale není biblický pohled na misii. Misie je totiž v samotném jádru křesťanské existence. Misie není jedním úkolem, ale je naším ústředním posláním.

Jaký úsek byste v Bibli otevřeli, abyste zjistili něco o misii? Určitě byste našli dobré náměty – například Velké poslání. Ale tam nemírím.

Pokud chceme zjistit něco o misii, potřebujeme se podívat na Bibli jako na celek. Potřebujeme číst biblický příběh z misijní perspektivy – nevidět misii jen jako jedno téma mezi mnoha ostatními, ale jako hlavní směřování celého biblického narativu.

O apoštolu Pavlovi se říká, že byl prvním křesťanským teologem. Ale nejde o to, že by byl teologem, který měl misii jen jako jedno z témat, o která se zajímal. On byl první křesťanský teolog právě proto, že byl první křesťanský misionář.

Jeho dopisy v Novém zákoně, nejsou náhodná teologická pojednání, ale jsou

důsledkem misijní práce. Apoštol Pavel reaguje na konkrétní situace a konkrétní podněty, které musí teologicky řešit, a to proto, že byl misionářem a zakládal sbory. A v nich tedy bylo co řešit.

Misijní práce vytvářela potřebu teologické práce. A vlastně většinu Bible můžeme vnímat jako samotný misijní nástroj: evangelia byla sepsána mimo jiné proto, aby se příběh Ježíše z Nazaretu šířil a získal věrohodnost, dopisy byly psané sborům, které teprve nedávno vznikly.

Misie je matkou teologie.

Co to vlastně misie je?

Zkusme na chvíli opustit koncept toho, že misionář je člověk, který odjede do Afriky a káže tam o Kristu. To sice je misie, ale pouze jedna z jejích podob. Někdy máme tendenci si misii zredukovat právě na tuto představu. Misie však znamená být svědkem Pána Ježíše – třeba i zde, ve Slezsku.

Mimochodem právě vývoj křesťanství se nám mění před očima: už to není ten západ (Evropa, Amerika) – severní polokoule, která je křesťanská a posílá misionáře na jih. Ale právě těžiště křesťanství se přesunulo na jižní polokouli a křesťanství v Jižní Americe a Africe *válcuje* křesťanství na té naší severní. My tady jsme misijní pole.

Takže co to misie je?

Misie už ve Starém zákoně?

Základními verši, které nám slouží k pochopení misie, je závěr Matoušova evangelia:

Ježíš přistoupil a řekl jim: „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co

jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“ (Mt 28,18–20)

A nechápejme to jenom jako počátek misie, ale jako zlomový bod v příběhu Božích dějin.

Mnoho misiologů totiž vidí počátky misie už ve Starém zákoně. I když Židé nedělali misii tak, jak ji známe my (oni byli tím vyvoleným národem, ostatní byli pohané), tak přesto vidíme minimálně dva principy, které naznačují, že Boží vůle přesahuje hranice Izraele.

1) Boží univerzální svrchovanost nad všemi národy – Hospodin není jen národním bůžkem, ale Bohem, který stvořil svět a má moc nad každým národem na světě.

2) Představa budoucích dějin, ve kterých budou národy s Izraelem tvořit jeden vyvolený lid při oslavě Boha (Iz 2,2–3 a další).

Tyto prvky ale nevedou k aktivnímu misijnímu poslání. Ve Starém zákoně nemůžeme mluvit o misii jako takové. Izrael nebyl povolán jít ke všem ostatním národům, spíše těm národům bylo umožněno přicházet k Izraeli. To je obrácený pohled, než máme teď.

To vidíme například v proroctví Izaiáše, kde je představa o tom, že národy, tzn. pohané, přijdou k Sionu a budou chválit Hospodina:

Celé je to velký Boží příběh dějin: člověk odloučený od Boha hříchem je osloven Bohem – Bůh si povolává Abrahama, vyvolí si národ a postupně pracuje s oním národem. Boží záchranná akce nezačala s narozením Ježíše, ale začala už dávno předtím. Pán Bůh konal s lidským pokolením.

Konečným cílem je misie, která se děje skrze oběť a vzkříšení Pána Ježíše Krista.

Můžeme říct, že Boží charakter je mi-

sijní. Bůh nikdy neplánoval skončit jen u Izraele, ale právě skrze Izrael – skrze Ježíše Krista – chtěl přinést vykoupení celému světu. Boží charakter je misijní, ale v lidských dějinách se to projevilo plně až smrtí a vzkříšením Pána Ježíše Krista.

Izrael sice žije s vědomím toho, že je vyvoleným národem, že je speciálním Božím vlastnictvím, ale pořád tam figuruje myšlenka, že mají být světlem národům, a že jednou právě skrze ně přijdou národy k Hospodinu.

Jednou přijde náprava. A věřím, že Boží plán přesahuje to, že svědčíme druhým lidem, ale týká se dokonce vykoupení celého světa – stvoření. Pavel v listu Koloským na začátku zdůrazňuje, že Pán Ježíš je Pánem celého vesmíru, a pak v listě Římanům píše: *Víme přece, že věškeré tvorstvo až podnes společně stěná a pracuje k porodu.*

Misie tedy znamená být účastníkem tohoto Božího plánu vykoupení – vykoupení celého stvoření z marnosti zániku. Toto téma by ale bylo ještě na další článek.

Nová doba

Zlomový bod přichází samozřejmě v osobě Pána Ježíše Krista. Pán Ježíš nebyl typickým misionářem, sám byl v kontaktu především s Židy, s pohany byl málo.

Ježíšovo poselství se netočí kolem zástupné oběti, jak to chápeme my: *Uvěř v Pána Ježíše, který za tebe zemřel a byl vzkříšen, a budeš spasen.* To samozřejmě Ježíš nekázal, protože to byly věci, které měly přijít – které měl sám udělat.

Středobodem Ježíšova poselství bylo Boží království.

Boží království přichází a obrací všechno naruby. Boží království je tam, kde vládne Bůh. Výsadní postavení nemá

moc, ale milosrdenství; první budou poslední a poslední první.

A jaká je reakce na přicházející Boží království?

Čiňte pokání a věřte evangelium. Právě v pokání začíná naše účast na Božím království.

Po vzkříšení Pána Ježíše přichází onen zlom: učedníkům, tedy židům, kteří jsou vyvoleným národem, řekne: Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky.

Jinými slovy: Podělte se o to, co jste dostali, a naplňte poslání. Nebudte lakomí a podělte se o evangelium.

A to je jasný znak: začíná nová epocha. Boží příběh vykoupení se dostává na další level – záchrana přišla i pro pohany = pro národy = pro nás.

Boží moc se prolamuje do celého světa a má vzniknout společenství, které spojí židy a národy/pohany do jednoho společenství – do církve. Bůh uvedl nový stav věcí skrze Krista.

Extrémní růst

Jak se ale stalo, že z malé skupiny židovské sekty (jíž křesťané zpočátku byli) se za necelých 300 let stalo oficiální náboženství Římské říše? Jak došlo k tak enormnímu růstu?

Nebyla to práce jen apoštola Pavla, ale tradice nám dochovává, že i ostatní apoštolové šli misijně působit. Sami učedníci nezůstali v Jeruzalémě, ale šli do dalekých končin – například o Tomášovi se traduje, že šel do Indie, kde misijně působil. Není úplně historicky jisté, jestli tam byl, ale je pravděpodobné, že sami učedníci pokryli velké území a misijně působili.

Apoštol Pavel byl na třech misijních cestách. Jeho strategií bylo držet se měst, které byly centry dané oblasti. Tam založil sbor, ve kterém strávil urči-

tou dobu, a dovedl je do momentu, kdy byl sbor životaschopný.

Jenže to nebyl konec misijní práce toho sboru.

V prvním listu tesalonickým (dopisu, který Pavel píše asi rok po tom, co Tesaloniku opustí) už Pavel píše: *Od vás pak se slovo Páně rozeznělo nejen po Makedonii a Achaji.* (1Te 1,8)

S Pavlem tam misijní práce nekončila, ale spíše začínala. Biskupové se nestarali pouze o svoje stádečko, které dostali, ale misijní práce neustále pokračovala a oni kázali dalším, kteří byli blízko jejich komunity.

U Pavla jde taky vidět napětí mezi tou urgencí, kterou vyvolává brzký druhý příchod, a mezi systematickou prací, kterou dělá trpělivě a svědomitě (ustanovuje starší, stará se o sbory pastoračně). Pavla sice hnala dopředu akutnost situace – Pán Ježíš Kristus přijde – ale zároveň to neznamenovalo zbrkllost.

To může být příkladem i nám: mít takovou urgenci, jakoby Pán měl přijít zítra, a zároveň trpělivost a svědomitost pro dlouhodobou službu, jakoby Pán měl přijít za tisíc let.

První církev byla misijní církví. Když vidíme, jak masivně se křesťanství rozšířilo za 300 let, tak nám je jasné, že křesťané nežili izolovaně a nežili ve spokojenosti, že by už měli stabilní společenství.

Oni žili misijně.

Raná církev

Další fázi, o které už nečteme v Bibli, byli apologeti. To byla jedna z těch prvních skupin teologů, která existovala. Patřil tam například Justin Mučedník/Martýr, který se narodil kolem roku 100. Vidíme, že to je právě typický rys teologie rané církve: její matkou je misie. Apologetika je totiž obhajoba víry; tzn.

že apologeti se snažili obhájit křesťanskou víru před druhými, ukázat její věrohodnost. Tito teologové/apologeti byli důsledkem misie. Diskuze s nevěřícími byla misijní činnost, která se zaměřovala na především intelektuální otázky.

Co usnadnilo misijní růst?

Věřím, že není náhoda, že Pán Ježíš přišel na svět právě v době, kdy přišel. Protože zpětně vidíme několik důležitých aspektů, které umožnily tak masivní šíření křesťanství.

Hlavní důvod je samozřejmě obsah víry – samotné poselství a práce Ducha svatého, ale vidíme, že Pán Bůh si použil i několik důležitých historických skutečností:

1. Stav židovství a synagální systém

Židovství bylo nejvitálnějším náboženstvím v řeckořímském světě. Židé tvořili údajně až 12 % obyvatelstva. Více než 4 miliony Židů žilo v diaspoře – (rozmístění po celé říši).

Středem života diasporálních židů byla synagoga. Tam se setkávali, tam se vyučovali. Apoštol Pavel synagog využíval: když přišel do města, našel synagogu, kde byli lidé znalí Písma a mnohdy ochotni poslouchat – a zvěstoval jim Mesiaše. Posléze šel k pohanům.

2. Helénismus

Napříč Římskou říší vládl víceméně podobný světonázor, a především bylo možné používat jednu řeč, kterou používali nejen rodilí mluvčí: řečtinu.

3. Římská infrastruktura a Pax Romana

Síť cest byla široká, a tak bylo možné bezpečně cestovat po skoro celém známém světě. Navíc v té době vládl nevídaný mír uvnitř Římské říše.

4. Mysterijní náboženské kultury

Upadala oblíbenost státního náboženství a lidé hledali život po smrti a osvobození od viny. Mysterijní kultury nabízely extatickou víru, zážitky a emoce – po čemž lidé lačnili. Pro křesťanství to znamenalo připravenou půdu.

Pán Bůh si použil i tyto věci, a tak se evangelium mohlo rychle šířit.

Čím se inspirovat?

Jaké metody si můžeme odnést z poznatků o fungování misie v jejich počátcích?

1. Misie nejde bez vztahů

Kdybych si představil, že se stanu Božím synem, který přijde na svět a má tři roky produktivní služby na to, aby jej lidé na světě poznali, tak jaká by byla má metoda? Asi bych to udělal jako politik: objížděl bych významná města, pořádal mítinky a snažil se dostat do podvědomí co nejvíce lidí. Čím více lidí by mě slyšelo, tím bych to považoval za větší úspěch.

U Pána Ježíše vidíme něco úplně jiného: on sice kázal zástupům, potkal mnoho lidí, ale nejvíce času své tříleté služby věnoval skupince dvanácti učedníků. A z těch dvanácti má ještě tři, kteří mu jsou extra blízcí.

Ježíšova služba nekončila při kázání a zvěstování, ale šla do hlubokých učednických vztahů.

Křesťanská misie se nemůže dít bez vztahů.

Pán Ježíš pouze nepředal informaci, ale vychovával lidi, kteří se budou moct stát sloupy církve. Stejně i apoštol Pavel sice kázal davům, ale přesto si vždycky našel pár starších, vedoucích, se kterými spolupracoval a navazoval hlubší vztahy.

V církvi má své místo kázání a hromadné vyučování, ale *být spolu a učednictví*

tam nesmí chybět. Misie není o tom, že prodáme balíček zákazníkovi, ale je tím, že se ten člověk (zákazník) stane součástí Boží rodiny.

2. Misie musí jít do kontextu posluchačů

Když se bavíme o misii ve starověku, často nás zajímají misijní strategie: jak to ti lidé udělali, jak mluvili atd. Na misii ale není dán jeden recept, podle kterého pracujeme, ale naším úkolem je zasazovat zvěst o Kristu do kontextu, ve kterém jsme. To vyžaduje pořád nové recepty.

Církev nemá odpovídat na otázky, na které se nikdo neptá. Pavel na Areopagu mluvil s Řeky tak, aby mu rozuměli. Zachoval učení, nijak jej nerozměňoval, ale snažil se to Řekům podat v řeči a v přemýšlení, které jim byly blízké.

Pán Ježíš řekl mnoho podobností, která byla plně srozumitelná pro lidi.

Apologeti filosoficky diskutovali s filozofy a intelektuálně přemýšleli s intelektuály.

A tak při misii jde o hledání cest, jazyka a kulturního porozumění.

3. Každý je svědkem/misionářem

Pán Bůh si použil obyčejné lidi k tomu, aby šířili zvěst o Kristu. Použil si také učené lidi a ti měli své důležité místo: například evangelista Lukáš se snaží o preciznost a věrohodnost, aby to bylo podložené.

Ale ne všichni toho byli schopni.

Častou výmluvou nás křesťanů je: *já nejsem dostatečně teologicky vzdělaný, já neznám odpovědi na hodně otázek.*

První církev neměla ujasněných dlouhou řadu věcí, které se ustálily až za následující stovky let. Nečekala však na to, až si ustálí, jaký je biblický kánon, nebo až pochopí, co se vlastně odehrálo na kříži a jak chápat Trojici, ale šli a byli

svědky. I my můžeme být svědky bez toho, abychom znali odpovědi na všechny otázky. Je dobré hledat a studovat, čemu že to vlastně věřím, ale zároveň misie začíná ještě předtím.

Buďte vždy připraveni dát odpověď každému, kdo by vás vyslyšel o naději, kterou máte, ale činite to s tichostí a s uctivostí. (1Pt 3,15)

Misie není práce pár nadšenců ve sboru, kteří jsou trošku jiní a nejsou spojeni s tím, jak se věci mají, ale misijní poslání máme všichni. Buďme světlem tam, kde jsme. Buďme součástí Božího příběhu, protože Pán Bůh jedná s člověkem a každý z nás má své misijní pole.

Samuel Rusnok

Aktuality ze světa

USA. Nedávná studie American Enterprise Institute (AEI) ukázala, že v USA poprvé v historii více mladých mužů než žen navštěvuje kostel. Rozdíl, i když bezprecedentní, je malý: v generaci Z je bez náboženské příslušnosti 34 % mužů, avšak 40 % žen.

Brazílie. Brazílská biblická společnost v roce 2024 dosáhla historického milníku v šíření Písma: vytiskla 200 milionů Biblí a Nových zákonů. (Publikování prvních 100 milionů výtisků bylo dosaženo roku 2011.) Tento pozoruhodný růst odráží rostoucí poptávku po Bibli v Latinské Americe.

Velká Británie. V listopadu odstoupil z úřadu anglikánský arcibiskup z Canterbury Justin Welby. Welby čelil výzvam k rezignaci od okamžiku, kdy vyšlo najevo, že zatajoval informace o zneužívání

mladých mužů a chlapců. Komplikovaný výběr nástupce, do kterého se zapojují zástupci církve i vlády, podle britské BBC potrvá nejméně šest měsíců. Mezi hlavní úkoly, které čekají na Welbyho nástupce, patří udržet jednotu ve stále větší míře rozdělené anglikánské komunitě na celém světě a pokusit se zastavit snižování počtu lidí, kteří chodí do kostela; jen v Británii jich od roku 2019 ubyla pětina.

Zambie. Během pětiměsíční evangelizační kampaně oslovili evangelisté z organizace Luise Palaua v Zambii přes 730 tisíc posluchačů, včetně více než tisícovky vězňů v nápravném zařízení v Mwembeshi.

ČR. Valné shromáždění Ekumenické rady církví v ČR dne 13. 11. 2024 zvolilo novým generálním sekretářem faráře Evangelické církve a. v. v ČR Mariána Čopa. Nahradil ve funkci Petra Jana Vinse. (Generální sekretář je spolu s předsedou statutárním orgánem ERC.)

USA. Americká sociologická agentura Barna Group před nedávnem publikovala zprávu o stavu sledování pornografie mezi křesťany. Základním zjištěním je, že se za posledních osm let výrazně zmenšil rozdíl mezi počtem konzumentů pornografie z řad praktikujících křesťanů a nekřesťanů. Nyní činí pouze 14 procentních bodů: K alespoň *příležitostnému* sledování materiálu *pro dospělé* se přiznalo 54 % oslovených křesťanů (75 % mužů a 40 % žen). Ředitel *Pure Desire Ministries* za ještě více znepokojivé označil to, že téměř polovina (49 %) svou míru používání tohoto materiálu nepovažuje za velký problém – u nekřesťanů to je 73 %.

Indie. V zemi se zhoršuje situace všech nehinduistických náboženských skupin včetně křesťanů. Jen v září 2024 bylo zdokumentováno 585 aktu násilí vůči

křesťanům pro jejich víru. Rozšířeným nástrojem perzekuce se stávají zákony proti náboženským konverzím, které přijaly některé spolkové státy země a které měly podle oficiálního zdůvodnění sloužit k ochraně chudých hinduistů před zneužitím ze strany příslušníků jiných náboženství.

Bolívie. Mezinárodní luterská rada (která představuje jakousi konzervativní alternativu ke SLF) uskutečnila koncem října regionální konferenci pro latinskoamerické luterány. Hlavním řečníkem byl brazilský teolog Maximiliano Wolfgramm Silva; ve svých přednáškách se zabýval mj. fenoménem sekularizace či vztahem mezi vírou a kulturou.

USA. Byla publikována předběžná data o náboženském složení voličů nového prezidenta Donalda Trumpa. Největší podporu (81 %) získal mezi bělošskými evangelikály, letos to však bylo o pět procentních bodů více než před čtyřmi lety a o jeden procentní bod než v roce 2016. Mezi všemi bílými protestanty získal Trump 72 % voličů. Letos Donalda Trumpa volilo také 61 % bílých katolíků. Většinu získal rovněž u hispánských protestantů (64 %) a letos i u hispánských katolíků (53 %, před čtyřmi lety to byla pouze třetina!). Celkově získal znovuzvolený prezident 63 % všech protestantů a volilo jej i 58 % katolíků, o osm procentních bodů více než v roce 2020. Ze židovské komunity dalo Trumpovi hlas pouze 22 % voličů.

Vatikán. – Izrael. Papež František v polovině listopadu vyzval mezinárodní společenství k vyšetřování, které by určilo, zda izraelské vojenské tažení v Pásmu Gazy nepředstavuje genocidu palestinského národa.

Izrael. – USA. Muzeum Bible ve Washingtonu v současnosti vystavuje mo-

zaiku z Megida, která představuje jeden z nejstarších artefaktů svědčících o tom, že raní křesťané uctívali Ježíše jako Boha. Mozaika o rozměrech 4,87 x 9,75 metrů byla položena na podlaže křesťanské bohoslužebné síně. Byla položena někdy mezi lety 200–230. Nalezli ji archeologové Izraelského památkového úřadu, kteří v letech 2003–2005 kopali v osadě z římské a byzantské doby na území Megida. Mezi nápisy na podlahové mozaice je i tento: *Bohem milovaná Akeptous obětovala stůl Bohu Ježíši Kristu na památku*. Zřejmě nad daným místem stál stůl pro slavení Večeře Páně.

Daniel Spratek

Aktuality z KS

Jubilejní koncert dechovky. Koncert ke 100. výročí dechového orchestru z Oldřichovic se uskutečnil 10. 11. 2024 v kulturním domě Trisia v Třinci. Mezi gratulanty jubilujícímu orchestru byla i primátorka města Věra Palkovská.

Centrální setkání manželských párů (podzimní). Podzimní setkání se uskutečnilo 23. 11. 2024 na Karmelu. Na téma *Odrazit se společně ode dna* hovořil bratr David Poledník; zabýval se úzkostmi, depresemi a psychickými problémy a tím, jak jim mohou křesťanští manželé společně čelit. Své svědectví o vyrovnávání se s úzkostnými stavy sdílela sestra Jitka Tobolová. V programu vystoupil dětský vokální soubor Vnoučata.

Minikonference. V sobotu 23. 11. 2024 se v oldřichovickém sboru konala minikonference na téma misie; součástí programu bylo i představení nové knihy *Ke všem národům*.

KE VŠEM NÁRODŮM

Stanislaw Rucki

Adventní setkání pracovníků je se uskutečnilo 2. 12. 2024. Biblickým slovem z knihy Nehemjáš posloužil pastor Leszek Czyż z Polska. V rámci vzájemných sdílení se bratři povzbudili mj. k vzájemným návštěvám místních společenství na biblických hodinách. Vzpomenuli také 100. výročí narození bratra Gustawa Hławiczky.

KarmelTV. V první adventní neděli 1. 12. 2024 v 18.00 hodin zahájila svou činnost internetová televize KarmelTV. V roce 2025 by měly být nové pořady vysílány vždy ve čtvrtek v 18.00 hodin.

Centrální vánoční večírek mládeže se uskutečnil v sobotu 14. prosince 2024.

Štěpánské setkání se uskuteční 26. 12. 2024 v Bystřici. Nad otázkou *Má věrnost vůbec smysl?* se bude zamýšlet bratr Lukas Mellwig, v programu vystoupí bystřická skupina El-Roi.

Programy biblických hodin. Programy pro první pololetí roku 2025 se budou věnovat knize Jonáš, Koloským a 11. kapitole Židům; připravuje je pracovní skupina mladých bratří pro přípravu programů biblických hodin.

Výkup nevolníků v Pákistánu.

V roce 2024 jsme prostřednictvím nadace *Wszystko jest możliwe* vykoupili z nevolnictví dvě rodiny; současně jsou shromážděny prostředky na výkup dalších čtyř rodin, který by měl být realizován v roce 2025.

Ústřední konference delegátů se uskuteční 12. 4. 2025; jedná se o konferenci volební.

XcamP 2025. Termín festivalu je naplánován na 19. – 26. 7. 2025. Službu evangelisty přijal bratr Tim Savage, dopolední přednášky prosloví bratr Samuel Rusnok.

Číslo účtů a variabilní symboly. Křesťanské společenství je neziskovou organizací a ve své činnosti je závislé zejména na darech svých členů a příznivců. Nedostává žádné pravidelné příjmy od státu nebo z ústředí SCEAV. Chcete-li finančně podpořit činnost KS, můžete tak učinit zasláním peněz na bankovní účet, přičemž je možné volbou účtu nebo variabilního symbolu konkretizovat účel, na který má být dar použit. Dárci samozřejmě obdrží potvrzení pro daňové účely. Za všechny dary jménem vedení KS děkujeme.

Číslo hlavního účtu: **2902444021/2010**

Variabilní symboly:

- **684011** – Karmel – investice
- **684081** – BŠP
- **684091** – Vydavatelská činnost
- **123** – Pomoc pro ukrajinské běžence
- **12345** – výkup nevolníků v Pákistánu
- **85000** – bez konkrétního určení (na aktuální potřeby)

Číslo účtu střediska Lípa:

2100149274/2010

Číslo účtu festivalu XcamP:

1725267399/0800

Číslo účtu projektu Srdce pro Afriku:

1147004/2060

Číslo účtu misijních aktivit v Mongolsku:

2501430913/2010

Číslo účtu Šance podaná ruka:

2501321530/2010

Číslo Odboru mládeže (centrální akce a školení dorostu a mládeže):

2301751368/2010

Daniel Spratek

Minikonference o misii v Oldřichovicích

Oldřichovické místní společenství již třetím rokem pořádá tzv. sborové minikonference, které jsou věnovány nosným či aktuálním tématům. První z nich byla zaostřena na otázku jak žít pro Boží slávu (2022), během druhé – v minulém roce – jsme se zamýšleli nad manželstvím (a rozvodem). Třetí z nich s ústředním tématem křesťanská misie proběhla v sobotu dne 23. listopadu letošního roku. Zúčastnilo se jí více než sedmdesát lidí všech generací.

V programu zaznělo celkově šest podnětných příspěvků. V úvodním slově mluvil bratr Samuel Rusnok o počátcích misie. Ve stručnosti shrnul to, jakým způsobem se projevovává misie v biblických časech a v podmínkách prvotní církve.

Tato přednáška je v písemné podobě publikována ve zvláštním článku tohoto čísla.

V dalším příspěvku bratr Jan Walach představil historii misijního působení Křesťanského společenství v Oldřichovicích. Presentace byla obohacena o zajímavé dobové fotografie a videa, která nám velmi dojemně připomínala, z jakých kořenů vznikl oldřichovický sbor.

Poté se pozornost posluchačů zaměřila na současnost. Ještě před pauzou prezentovala sestra Lucie Haltořová činnost sborové misijní služby v Olomouci. Během přestávky byla možnost ochutnat mezinárodní pokrmy a vést neformální rozhovory.

Po přestávce promluvil bratr Maciej Maliszak z organizace Open Doors, která pomáhá trpícím křesťanům ve světě. Upozornil na rychle se zvyšující počet pronásledovaných křesťanů v různých světadílech. Konfrontoval nás s tvrdou realitou: Každý čtvrtý křesťan je pronásledován za svou víru, sumárně je to více než 365 milionů věřících ve světě, kteří trpí. K dramatickému nárůstu násilí z náboženských důvodů došlo zejména v ze-

mích subsaharské Afriky, kde bylo zavražděno přes 4,5 tisíce křesťanů a přes 16 milionů bylo donuceno utíkat ze svých domovů. Bratr Maliszak však současně sdílel povzbudivé příběhy křesťanů z různých států Afriky, kteří jsou navzdory těžkostem věrní Pánu Bohu. Následoval příspěvek o projektu Srdce pro Afriku, který pomáhá sirotkům v oblasti Bunia v Konžské demokratické republice. V něm sestra Krystyna Baguma uvedla aktuální výzvy a možnosti podpory tohoto projektu v podobě adopce tří nových dětí, které potřebují pomoc. Na závěr pastor Jiří Chodura povzbudil všechny účastníky k aktivní misijní službě.

U příležitosti této konference byla poprvé prezentována knihy Stanisława Ruckého *Ke všem národům* (Křesťanský život 2024). Tato prvotina mladého autora přináší fascinující příběhy patnácti odvážných mužů a žen, kteří zasvětili své životy službě Bohu. Jejich misijní cesty do odlehlých koutů světa provázela neochvějná víra, díky které překonávali mnohé překážky a přinesli evangelium do míst, kde dosud nebylo hlášáno.

Životopisy hrdinů uchvátí nejen svou zajímavostí, ale jsou rovněž inspirativní – posilují víru a motivují ke službě Bohu.

Petr Zubek při představení knihy mimo jiné řekl: „Je opravdu velmi čtivá... Připomíná mi příběhy z četby Dobrá setba na každý den... Chtěl bych jednou z ní číst svým dětem...“

Minikofenrence přinesla mnoho pozitivních podnětů do našeho každodenního života, kde můžeme i v našem okolí misijně působit. Plně lze souhlasit s názorem organizátorů, že třetí ročník tohoto setkání byl velmi požehnaný.

Štěpán Rucki

Literární hlídka

Nakladatelství Vyšehrad vydalo v českém překladu zásadní teologický spis Aurelia Augustina **O Trojici**. Autor na něm pracoval po mnoho let a ono zásadním způsobem ovlivnilo křesťanské teologické myšlení napříč staletími.

Nakladatelství Doron vydalo **Evangelium Ježíše Krista v komiksu**. Ilustrátor Olivier Drion na něm pracoval celé čtyři

roky. Životem Ježíše Krista a jeho apoštolů čtenáře provází fiktivní postava starce, který vše zažil na vlastní oči, když byl ještě chlapec.

V nakladatelství Návrat domů vyšla kniha Lee Strobela **Kauza milost**. Autor se osobně setkává s plejádou lidí, kterým milost změnila život, a jejich skutečné příběhy zaznamenává.

Nakladatelství Academia vydalo téměř čtyřsetstránkovou monografii Zdeňka R. Nešpora, věnovanou dějinám CČSH. Nese název: **Století národní církve – Duchovní hledání Církve československé (husitské)**.

Nakladatelství Didasko vydalo knihu Matta Smethursta **Diakoni**; nese podtitul *jak slouží vašemu sboru a jak ho posilují*. Autor na základě Písma ukazuje, že diakoni jsou povoláni k naplňování hmatatelných potřeb, organizování a mobilizaci služby, zachování jednoty stáda a podpoře služby starších.

Poutníkova četba vydala Komenského **Útěšné listy v jazyce 21. století**. Zahrnuje několik Komenského textů, v kterých reflektuje prožité utrpení. Jak napsal vydavatel, *z této tavící pece utrpení vychází přečištěné zlato povzbuzení, které není vyjádřeno lacinými slovy, jaká často slycháváme, ale pramení ze zvěsti Písma svatého, které především svědčí o utrpení Pána Ježíše Krista na kříži*.

Nakladatelství Rebis připravuje vydat v roce 2025 polský překlad obsáhlé syntetické práce yaleského asyriologa Eckarta Frahma **Asyria – Powstanie i upadek pierwszego imperium w historii świata**. Autor v ní shrnuje nejnovější poznatky asyriologických bádání a zdůrazňuje vliv asyrské kultury na pozdější říše a civilizace.

Daniel Spratek

Výpisky odjinud

Cmentarz w Herrnhucie

Jednym z podstawowych przekonań tu-tejszych chrześcijan jest równość. Wszyscyśmy równi wobec Pana i w śmierci naszej – mówią. Prawnik nie stoi wyżej niż cieśla, sklepikarz niżej niż farmaceuta. W sposób szczególny widać to na cmentarzu. Wznosi się on na łagodnych stokach za miastem. Groby prowadzą się do poziomych, prostokątnych kamiennych płyt z imieniem zmarłego, datami i werse-tem biblijnym. I takich płyt jest z sześć tysięcy. W poranek wielkanocny to miejsce jednak ożywa. O świcie przybywa na cmentarz procesja, której towarzyszy charakterystyczna dla braci morawskich orkiestra dęta. Przy dźwięku trąbek i puzonów, przy jaśniejącym dniu, wspólnota pyta wyzywająco: „O śmierci, gdzie jest twe zwycięstwo?”

(Paulina Model: Herrnhut: miasto braci morawskich. Atrakcja turystyczna czy chrześcijańska lekcja radykalnej równości? Tygodnik Powszechny, 46/2024, www.tygodnikpowszechny.pl)

Šalom (pokoj) z pohledu Bible

Mír/pokoj je jednak dar, jednak úkol. Přichází od Boha jako požehnaní (Nu 6,26; Ko 3,15) a člověk má být vděčný a modlit se, aby se mu ho dostalo. Zároveň je to úkol, o jehož splnění musíme usilovat (srov. Žd 12,14). Lidé mají zodpovědnost za vytvoření spravedlivého a pokojného společenství (společenství míru), v němž by mohli uplatňovat svůj osobní potenciál a žít naplněný život (srov. J 10,10). Biblický pokoj se tudíž týká spíše vztahů ve společnosti a komunitě. Jeho ústředním aspektem je udržení spravedlivého společenského řádu neboli harmonie ustanovené od Boha v jeho Zákoně, která ovlivňuje život

individua v rámci společenství. Pojem šalom znamená tedy víc než stav bez války, zahrnuje „celost“, „úplnost“, „integritu“, „solidnost“, „blaho“ (včetně dobrého zdraví), „plodnost“, „hojnost“ a „štěstí“. Pokoj znamená kvalitní život a komplexní blaho pro všechny.

(John Baptist Anthony: „Šalom“ z pohledu Bible. Getsemany, č. 375 (listopad 2024), <https://www.getsemany.cz/>)

Anna Česká a Jan Viklef

Anna Česká (asi 1366–1394) jako nejstarší dcera císaře Karla IV. pocházela z rodu se značným vlivem. (...) Když bylo anglickému králi Richardu II. pouhých třináct let, slyšel o Anně České a usoudil, že by byla vhodnou manželkou. Prořetelností Boží byla se celá záležitost uskutečnila a v lednu roku 1382, když oběma bylo pouhých patnáct, se Anna a Richard vzali v kapli svatého Štěpána ve Westminsteru. (...) Jan Viklef, proslulý oxfordský profesor, byl velmi potěšen, když slyšel, že královna Anna miluje Písmo. Kvůli její dychtivosti slyšet Jeho Slovo ji Viklef přirovnal k Marii, která seděla u Kristových nohou. Jeho duch byl pozvednut, když věděl, že četla anglický překlad evangelií, což byl v té době vzácný poklad. Se srdcem nakloněným Boží pravdě poskytla Anne svou ochranu Viklefovi, když ho sužovalo mnoho nepřátel. Často se obracela ke svému manželovi, králi Richardovi, s jennými prosbami ve prospěch Viklefa. Ve své zbožnosti mu četla z Písma svatého a připomínala mu Kristova slova v Matoušovi 23,34–35, která varovala před proléváním spravedlivé krve. Richard, pohnutý věrnou radou své královny, se bál, že bude počítán mezi ty, kdo pronásledovali Boží proroky. Bohu se zalíbilo chránit a žehnat Viklefovu službu prostřednictvím této věrné královny.

(M. V. Pereira: *Anne of Bohemia – Queen of Gospel Love and Loyalty*, <https://reformationstewards.com/>)

Žycie z perspektywą wieczności

Jedną z niezwykłych prawd Pisma Świętego jest rzeczywistość i pewność nadziei, jaką chrześcijanie posiadają w Chrystusie. (...) Tylko wtedy, gdy chrześcijanin patrzy na ucisk przez soczewkę przeogromnej obfitości wiekuistej chwały, zaczyna się on jawić jako chwilowy i nieznaczący. (...) Innymi słowy, kluczem do utraty ducha jest utrata perspektywy wieczności. (...) Życie zgodne z ewangelią nie jest nadzieją na materialny i fizyczny sukces i powodzenie, ale stanowi nadzieję przyszej chwały, z Chrystusem na wieki. (...) Żadne ziemskie skarby nie równają się z wartością skarbów wieczności. Żaden doczesny ucisk ani ból nie stanowi porażki, a tym bardziej powodu do rozpacz.

(Tomasz Krążek: *Żyj z perspektywą wieczności. Razem dla Ewangelii*, 2017, č. 1-6, s. 5-6.)

Krize víry, či krize rozumu?

Jestliže si církev neuvědomí, že čelí daleko víc krizi rozumu než krizi víry, bude dál pokračovat rozklad společnosti i státu, neboť vysoká věřivost lidí způsobí, že bez korektivu rozumu uvěří ke škodě všech každé přítomnosti.

(Petr Piňha: *Nedejme si zahynouti!* Echo24.cz, 28. 9. 2024)

Hodnota člověka

Nejdůležitější je uvědomit si, že máme hodnotu. (...) Jako lidské bytosti jsme stvořeni k Božímu obrazu. Věnuji se astronomii a vím, že nebesa zvěstují Boží slávu. Ale nebyla stvořena ke stejnému účelu jako my lidé. To nám dává pocit hodnoty, který nám nikdo nemůže vzít. To je také jedna z otá-

zek, které si kladu tváří v tvář každé filozofii a náboženství – jak si cení lidských bytostí? Obávám se, že v mnoha zemích současná materialistická kultura oceňuje lidské bytosti velmi málo. — Druhá věc je, že existuje ještě vyšší hodnota, než hodnota stvořená: To, že za nás Kristus zemřel. Toto ocenění je ještě vyšší a má sílu nás ukotvit.

(John Lennox: *Celý život jsem svou vírou zpochybňoval. Život víry*, 2024, č. 12, s. 11.)

Spór o ewolucję

W istocie bowiem spór o ewolucję stanowi zwornik szeregu innych problemów światopoglądowych. To jakie przyjmujemy stanowisko w tym sporze (stworzenie czy ewolucja) w dużej mierze wynika z naszego światopoglądu, ale też kształtuje go i umacnia nasze wybory i odpowiedzi na wiele pytań natury społecznej, moralnej i teologicznej. Na przykład to jak rozumiemy Boga i Jego działanie w świecie, rolę nauki i teorii naukowych, naturę człowieka, znaczenie Pisma Świętego i wiele innych zagadnień znajduje swoje zwieńczenie i poniekąd rozstrzygnięcie właśnie w sporze o ewolucję. (...) Nowożytny ewolucjonizm nie ma korzeni w odkryciach naukowych, lecz w materialistycznych filozofiach – powstał jako koncept intelektualny, który miał stanowić alternatywę dla wiary biblijnej niezależnie od danych i faktów naukowych. Dlatego zaprzeczanie teorii makroewolucji biologicznej nie stanowi zaprzeczenia nauce, a jedynie jednej wybranej interpretacji faktów naukowych. Jednocześnie fakty te nie stoją na przeszkodzie przeciwnej interpretacji, którą można nazwać chrześcijańskim kreacjonizmem.

(Michał Chaberek: *Skąd się wziął spór o ewolucję i dlaczego ma on znaczenie?* Warszawa, 2024, s. 4.)

Daniel Spratek

Přijď, Pane Ježíši!

Není pozdě na takový apel, když je letošní advent s málem povinným očekáváním Ježíše nenávratně za námi? Prožíváme čas Vánoc, kdy si připomínáme nejen inkarnaci Boha do člověka, ale také, a neméně, zaslíbení opětovného návratu Krále. Ano, ale prozatím jsme se paruzie, návratu Ježíše Krista pro Církev a jejího uchvácení na nebesa, nedočkali. V adventních kázáních občas problesklo to, že na příchod Ježíše Krista čekáme. Čekáme také na konečné završení věků. Ale jak to dělat správně?

Dá se očekávat různými způsoby.

Před časem, kolem roku 2000 a naposledy v roce 2017, bylo očekávání málem hmatatelné. Dostalo se na billboardy i do různých publikací. V jedné z nich (Sergej Mihal: *Vytržení. Tajemství Bible, které zatřese nebem i zemí*) píše: „**Vytržení církve se zde potvrzuje a zapadá mezi roky 2017 a 2024.**“ Člověk by si řekl, fajn, jdeme na to: Teď to máme černé na bílém. Pokud k vytržení do 31. 12. 2024 nedojde, mělo by to automaticky znamenat, že prorok nebude už dále prorokovat a učiní pokání anebo alespoň prohlášení, že se spletl. Na základě dlouholetých zkušeností vím, že se tak nestane. Možná i lidé, kteří mu naslouchali a věnovali stovky hodin na internetu, by se měli zamyslet, zda nelitovat času takto stráveného s tímto svérázným učitelem. Ale ani to se nestane.

Skutečným prorokem dne Páně je ve Starém zákoně prorok Sofoniáš. Ten vyhlíží den Páně, jelikož skutečnost, ve které žije, ho přímo děsí. O co jde? O Jeruzalém. Svaté město spěje milovými kroky k sebedestrukci. Stalo se z něho město vzpoury proti Hospodinu a duchovní nečistoty v mnoha podobách. Sofoniáš je vysoce adresný ve svých výtkách. Popisuje zločiny města a jmenuje viníky. Zcela konkrétně: vláda je složená z nenasytných *řvoucích lvů*, soudcové jsou přirovnáni k vlkům napadajícím oběti v noci, dostane se i na falešné proroky a na kněze pro jejich hloupost, lehkomyšlnost a uplatňování násilí místo práva. Čtyři skupiny lidí jsou hlavními viníky zkázy města. Proč zrovna oni? Protože světské i duchovní autority jsou odpovědné za stav jim svěřeného lidu. Sofoniáš nabádá k pokání. Jak to dopadlo? Happy end?

Ne, naopak: přichází den Páně. Přicházejí nepřátelé, kteří zničí město a odvedou národ do otroctví. Nakonec i naděje vkládaná do dobrého a zbožného krále Jošijáše zklame. Jeruzalém je zničen a má dlouhá desetiletí na to, aby se vzpamatoval.

Toužebné volání *přijď, Pane Ježíši* má totiž smysl pouze tehdy, když je spojené s pokáním. S činy, které svědčí o pravosti pokání.

Zbyšek Kaleta

Adventní setkání bratří, Karmel 2.12.2024

Časopis „Idea“ je určen pro vnitřní potřebu
Křesťanského Společenství–Společnosti Chrześcijańskiej při SCEAV.
Redakční rada: Milan Pecka, Jan Rucki, Štěpán Rucki, Stanisław Rucki, Urszula Szymczek,
Daniel Spratek, Zbýšek Kaleta, Lukáš Borski, Martin Tomala, Lenka Tomalová,
Ruben Kaczmarczyk a Michal Mazur.
email: casopisidea@email.cz
viz také webová stránka: <http://www.ks-sch.cz/idea>

Štěpánská
slavnost

Ev. kostel Bystřice
26. 12. 2024 v 16:00

MÁ VĚRNOST VŮBEC SMYSL?

SKUTKY 11,19-26; TI, KTERÍ SE
ŠTĚPÁNOVI, PROŠLI AŽ DO FÉN
BOŽÍ, JEN ŽIDŮM. 20NĚK
ANTIOCHIE A MLUVILI I K
BYLA S NIMI; VELIKÝ PO
DONESLA K SLUCHU CÍR
ANTIOCHIE. 23KDYŽ TAM
VŠECHNY, ABY S ROZH
PLNÝ DUCHA SVATĚ
TARSU VYHLEDAT SA
CELÝ ROK ZŮSTALI
BYLI UČEDNÍCI POPR

NĚM, KTERÉ NASTALO KVŮLI
JE; NIKOMU NEHLÁSALI SLOVO
U A Z KYRÉNY; TI PŘIŠLI DO
NA JEŽIŠE. 21A PANOVA RUKA
PÁNU. 22ZPRÁVA O NICH SE
ABÁŠE, ABY PROŠEL AŽ DO
DOVAL SE A POVZBUZOVAL
BOŤ TO BYL DOBRÝ MUŽ,
PÁNU. 25PAK ODEŠEL DO
ANTIOCHIE. STALO SE, ŽE
ZÁSTUP; A V ANTIOCHII

Slovo: Lukas Mellwig

Pořádá Křesťanské společenství, z.s.

 xcamptv